

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
School Curriculum Administration Of School Administrators Under
The Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi

พรพิมล ศุภवार¹ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี^{1,2}

Phonphimon Suphawan¹ and Pongsak Ruamchomrat²

Kanchanaburi Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, E-mail: 64h61270211@kru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 312 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพรองลงมาคือ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านการส่งเสริมสนับสนุน

* ได้รับบทความ: 9 สิงหาคม 2566; แก้ไขบทความ: 30 มีนาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 31 มีนาคม 2567

2. การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา; การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study and comparison the school curriculum administration of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, classified by schools' size.

The sample consisted of 312 administrators and teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi obtained by stratified random sampling according to schools' size. Content validity between 0.67-1.00 and reliability of 0.97. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance and Scheffe's pair comparison with a statistical significance level at 0.05.

The findings were as follows:

1. School curriculum administration of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi overall at a high level of practice. Considered on each aspect, every practice was at a high level: aspects as written in descending order, oversee quality, preparation invent curriculum, supporting respectively.

2. The comparison of School curriculum administration of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, categorized by school sizes, overall was found no significant difference. In oversee quality was found significant difference. Consequently, the pair comparison showed that oversee quality large schools took more action than those in the extra-large schools.

Keywords: School curriculum administration; A comparison of school curriculum administration; School administrators

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเองต้องการพัฒนาก้าวหน้าประเทศอื่น ๆ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเปลี่ยนจากประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานเพื่อปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา แต่ยังไม่สามารถทำได้จนถึงปัจจุบัน ปัจจัยหลักของปัญหาจากคุณภาพประชากรของประเทศที่มีสภาพความแตกต่างกันบนความหลากหลายที่เป็นความหวังของสังคม โครงสร้างการบริหารการศึกษาที่ใหญ่เกินไปและการใช้หลักเกณฑ์เดียวกันในการวัดมาตรฐานการศึกษาทั้งระบบ การพัฒนาการศึกษาของชาติต้องอาศัยองค์ประกอบหลักที่เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาทุกระดับ คือ การบริหารหลักสูตร ประเทศไทยได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรมาหลายยุคหลายสมัยมีการพัฒนาปรับปรุง โดยได้เปิดรับนำเอาวิธีการศึกษาของชาติตะวันตก มาปรับใช้ในประเทศไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบันทำให้ประชากรมีศักยภาพพร้อมแข่งขันรวมไปถึงวิทยาการความรู้ทางเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรมที่รับเข้ามาพัฒนาเยาวชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 1-4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 27 กล่าวว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร มีการปฏิรูปการศึกษาไทยให้ “มีคุณภาพเท่าเทียมและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ” ส่งผลให้ทุกสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีอำนาจในการบริหารหลักสูตรของตนเอง โดยมีเอกสารแนบแนวทาง คือ แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 5-22) กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2544 ที่ไม่ตอบสนองความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ นำไปสู่การประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างสูง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 1-3)

ทั้งนี้ผู้บริหารแต่ละสถานศึกษาทั่วประเทศจึงมีการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาที่แตกต่างกันตามบริบทท้องถิ่นของตนเองเน้นพยายามที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างดีที่สุดจากสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนและชุมชนสอดคล้องความต้องการของท้องถิ่นและต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษابนแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งมิได้รังสรรค์หลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง รวมถึงไปขาดการเรียนรู้จากสถานศึกษาอื่นที่ได้สร้างแล้วนำหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองไปปฏิบัติแล้ว ผู้บริหารมิได้คำนึงถึงเปลี่ยนแปลงรองรับในอนาคต จากสถานการณ์ปัจจุบันในบางสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนหลักสูตร

ไปตามทรัพยากรบุคคลที่มี ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง คือ ความเหลื่อมล้ำที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้ตามความตั้งใจแรกหรือไม่ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาจากการดำเนินงานและสภาพปฏิบัติปัญหาต่าง ๆ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 1,654 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 312 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejice & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 3 ด้าน

2. คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981 : 195)

4.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัย

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน

ตารางที่ 1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวม

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	3.96	0.59	มาก
2. ด้านการจัดทำหลักสูตร	4.00	0.58	มาก
3. ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ	4.00	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย	3.99	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.57) ด้านการจัดทำหลักสูตร ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.58) และด้านการส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{x} = 3.96$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						F	Sig.
	ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	3.99	0.56	4.04	0.63	3.90	0.56	1.89	0.152
2. ด้านการจัดทำหลักสูตร	3.94	0.54	4.11	0.62	3.94	0.55	3.31*	0.038
3. ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ	3.99	0.53	4.10	0.60	3.93	0.54	3.12*	0.046
รวมเฉลี่ย	3.97	0.53	4.09	0.59	3.92	0.52	2.92	0.055

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านการกำกับดูแลคุณภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการจัดทำหลักสูตร

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดสถานศึกษา		
		ขนาดกลาง (Sig.)	ขนาดใหญ่ (Sig.)	ขนาดใหญ่พิเศษ (Sig.)
		3.94	4.11	3.94
ขนาดกลาง	3.94	-	-0.17 (0.250)	0.00 (1.000)
ขนาดใหญ่	4.11	-	-	0.17 (0.050)
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.94	-	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การดำเนินการจัดทำหลักสูตรพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดสถานศึกษา		
		ขนาดกลาง (Sig.)	ขนาดใหญ่ (Sig.)	ขนาดใหญ่พิเศษ (Sig.)
		3.99	4.10	3.93
ขนาดกลาง	3.99	-	-0.11 (0.555)	0.06 (0.814)
ขนาดใหญ่	4.10	-	-	0.17* (0.046)
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.93	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการกำกับดูแลคุณภาพระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญต่อวงการศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีโครงสร้างมาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการประกาศใช้ของกระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 1) ได้กำหนดไว้ว่า การพัฒนาและใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน เกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ จากกรอบแนวคิดเดิมสู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการบริหารจัดการและแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับ ตั้งแต่ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา วรชาติ และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเช่นเดียวกับ อารมณ จินดาพันธ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนครู บุคลากร ผู้เรียน ในทุก ๆ ด้าน มีการการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามกรอบแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาซึ่งมีการวางแผนร่วมกันระหว่าง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณัชชา ราชคม (2557) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ชีระเดช เรือนแก้ว และ ชูชีพ พุทธิประเสริฐ (2562) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอเมกยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า มีการจัดทำหลักสูตรโดยบุคลากรที่มีความชำนาญโดยยึดหลักแนวทางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานวิเคราะห์สภาพแนวโน้มและออกแบบปรับให้เข้ากับบริบทของชุมชน ผ่านความเห็นชอบจาก ผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี ชำนาญศรี และ สุวิมล ตั้งประเสริฐ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ รุ่งทวี พรรณนา (2565) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการกำกับดูแลคุณภาพในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ว่า ผู้บริหารมีการดูแลกำกับติดตามวัดผลประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพ โดยนำผลที่ได้นั้นมาวิเคราะห์ปัจจัยและพัฒนาหลักสูตร ต่อไป จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ เรืองประทีป (2559) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำกับ ดูแลคุณภาพมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ เหมือนฝัน วงเดช ภูวดล จุลสุคนธ์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า (2562) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำกับดูแล คุณภาพมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันล้วนมีการเตรียมความพร้อมและ ให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พัทธกัษ์ ดวงตะวงษ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ภูคำ มีชัย (2556) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเรณูนคร จังหวัด นครพนม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับการกำกับดูแลคุณภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน มีแผนปฏิบัติการที่เน้นผลคุณภาพผู้เรียนสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายกรอบแนวคิดทิศทางเกณฑ์อย่างชัดเจนว่า ต้องประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษารายการใดบ้างมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมือนฝัน วงเดช, ภูวดล จุลสุคนธ์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

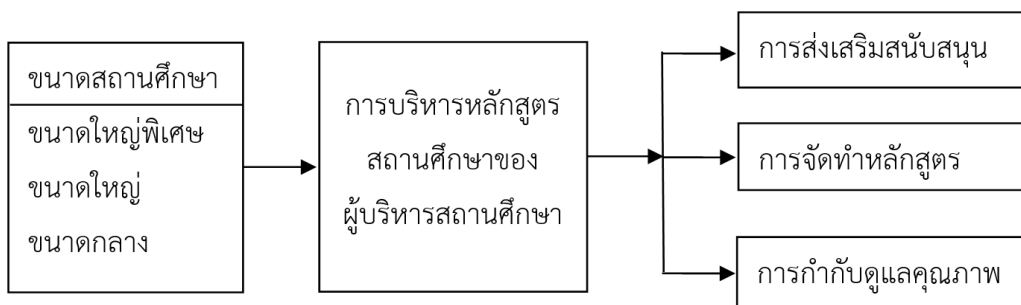
- 1) ผู้บริหารนำผลของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนากิจการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุน การจัดทำหลักสูตร และการกำกับดูแลคุณภาพการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษต้องพิจารณาเกี่ยวกับการพัฒนาการกำกับดูแลคุณภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
- 2) ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
- 3) ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งต่อการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค.
- ชนิษฐา วรฮาด และ ดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2558). การบริหารจัดการคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 7(1), 138-321.
- ธีระเดช เรือนแก้ว และ ชูชีพ พุทธิประเสริฐ. (2562). แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 13(1), 136-139.
- พรนัชชา ราชคม. (2557). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 37(4), 99-100.

- พิทักษ์ ดวงตะวงษ์. (2556). สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูคำ มีชัย. (2556). กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- รุ่งทวี พรรณนา. (2565). การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 7(1), 55-56.
- สงกรานต์ เรืองประทีป. (2559). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภาณี ขำนาญศรี และ สุวิมล ตั้งประเสริฐ. (2564). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. *วารสารราชพฤกษ์*, 19(2), 146-147.
- เหมือนฝัน วงเดช, ภูวดล จุลสุคนธ์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า. (2562). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี. *วารสารละวະศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 3(1), 144-145.
- อารมณ จินดาพันธ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 16(73), 48-49.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.